

Forfatter: Palladius, Peder

Titel: Udrag fra Peder Palladius' Danske Skrifter

Citation: Palladius, Peder: "Peder Palladius' Danske Skrifter", i Palladius, Peder: *Peder Palladius' Danske Skrifter*, udg. af Lis Jacobsen , H.H. Thiele, 1911-1926, s. 243. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-palladius05val-shoot-idm140381306454384/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Peder Palladius' Danske Skrifter

INDLEDNING.

DER findes i Rigsarkivet 7 egenhændige danske Breve fra Palladius: 2 Breve til Eske Bille, det ene fra 1538, det andet udateret, men at dømme efter Skrift og Ortografi omtrent samtidigt, 1 Brev til Mogens Gyldenstjerne fra 1546, 2 Breve (affattet sammen med Johs. Machabæus) til Christian III 1548, 1 Brev fra c. 1551 til Kongen og endelig 1 Brev fra 1552 ligeledes til Kongen.

I Afskrift kendes desuden 5 danske Palladius-Breve — fra 1549, 1551, c. 1554, 1557 og 1558; og endelig er bevaret et udateret Original-Brev rimeligvis nedskrevet efter Palladius' Diktat af en til Helne Kloster i Skaane knyttet Mand.

Til Oplysning om Palladius' Ortografi er de egenhændige Breve naturligvis af afgørende Betydning; det ses heraf, at den enkle og lidet dialektfarvede Sprogform, vi finder i Palladius' trykte Skrifter, i alt væsentlig stemmer overens med Brevenes Ortografi, altsaa skyldes Palladius selv, ikke hans Bogtrykkere; ligesom det bekræftes, at Ortografien i det bevarede Ms. af Visitatsbogen er Afskriverens og ikke Forfatterens¹.

Hvad Brevenes Stil og Ordforraad angaar, er Palladius' personlige kraftige Stil som venteligt, hvor Talen er om

¹ Forholdet mellem Forfatterens Ortografi og henholdsvis Bogtrykernes og Afskrivernes har jeg (bl. a. for Palladius' Vedkommende) udførligt behandlet i en Afh. i Nordisk Tidsskr. f. Filologi 4. R. IV Bind. S. 1 ff. Som paavist af Dr. Brøndum-Nielsen (sst. S. 146 ff.) var de Slutninger, jeg her drog om Overensstemmelse i Enkeltheder mellem Forf.s Ms. og det trykte Skrift, dog for vidtgaaende; men jeg maa fastholde min Hovedthesis: at Ortografien i Palladius' trykte Skrifter er Palladius' egen, ikke hans Sætteres; jfr. Herman Weigeres *En Ræffue Bog*, Tillæg (1920) S. 302.